

Organ	Kollektivtrafiknämnden
Plats	Mälaren, Regionhuset, ingång 4, Västmanlands sjukhus Västerås
Tidpunkt	Tisdagen den 19 maj 2020
Ledamöter	Tommy Levinsson (S), Ordförande Mikael Peterson (S), ersätter Karolina Myllergård Anders Johannesson (C), ersätter Bengt-Åke Nilsson (L) Magnus Ekblad (C), 1:e vice ordförande Jenny Landernäs (M), 2:e vice ordförande Gunnar Björnstad (M) Sven Fallgren (SD)
Ersättare	Samuel Stengård (KD) Kenneth Nilsson (SD), deltar på distans
Övriga	Arne Andersson, förvaltningsdirektör Mohammad Sabet, verksamhetschef Christina Ersson, mötessekreterare Christina Winnieson, ekonomichef Elisabet Wigholm, handläggare Marknad

§ 41 Fastställande av föredragningslista

Beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs med tillägg av nämndinitiativ från Moderaterna och Kristdemokraterna, samt med undantag av ärende 8, Regiondirektörens uppdrag ang. ekonomisk påverkan på förvaltningar och bolag i regionen, som lyfts ut och i stället behandlas i samband med ärende 7, Delårsrapport 1 2020 för Kollektivtrafikförvaltningen. Nämndinitiativet redovisas under § 57.

§ 42 Föregående protokoll

Anmäls att kollektivtrafiknämndens protokoll från sammanträdet 2020-04-16 justerats i föreskriven ordning.

§ 43 Justering

Beslut

1. Jenny Landernäs utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 44 Nästa sammanträde

Beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum tisdagen den 22 september 2020 kl 09.00.

§ 45 Delegationsbeslut och anmälningsärenden

Från och med detta sammanträde kommer punkten Delegationsbeslut och anmälningsärenden att vara en stående punkt på föredragningslistan.

Inga beslut enligt delegation finns att anmäla vid dagens sammanträde.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 46 Muntlig information

- Arne Andersson informerar om aktuellt läge med fokus på påverkan av covid-19 på kollektivtrafikområdet. Han tar bland annat upp flytten av validatorerna på bussarna, personalläget, arbetsformer och beslutsfattande. Mohammad Sabet informerar om serviceresor, färdtjänst och transport av covid-19-patienter. Arne Andersson fortsätter med åtgärder som genomförs i samband med övergång till sommartidtabell, med anledning av arbetet med Ekonomi i balans. Han går över till att informera om utökat nationellt stöd om 3 miljarder kronor som fördelas av Trafikverket och som bland annat ska kompensera för det minskade resandet.
- Mohammad Sabet och Arne Andersson informerar om tågtrafik och tar bland annat upp svårigheten att analysera resandet i nuvarande situation, att ersättningsbussar vid inställda tåg på Bergslagspendeln hanteras av Tåg i Bergslagen samt stora intäktsbortfall för bland annat SJ och berör kort tåginköp.
- Peter Liss har bjudits in för att informera om hur covid-19 påverkar Svealands-trafiken, men har förhinder.
- Arne Andersson och Mohammad Sabet tar upp sommartidtabell och sommartrafikering samt diskuterar olika frågeställningar inför sommaren, hur man ska kommunicera kring resandet inför sommaren, beredskapen inför att gå upp i normaltrafik i augusti samt risken för upplevd ryckighet om ändringar sker för fort. De går igenom hur trafiken på olika linjer kommer att ändras under sommaren och diskuterar kostnader i förhållande till risker, vad som är rimligt och vem som bör ta kostnaderna. Det är viktigt att följa smittskyddsläkarens och Folkhälsomyndighetens rekommendationer.
- Tommy Levinsson informerar om regler kring kameraövervakning på offentlig plats, bland annat på tåg- och busstationer. Lagstiftning beslutas under 2020.
- Nämnden diskuterar att biogas utvecklas mer och mer. Bland annat introduceras nu flytande biogas.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 47 Delårsrapport 1 2020 för Kollektivtrafikförvaltningen

KTM200037

Delårsrapport 1 för Kollektivtrafikförvaltningen redovisas. Rapporten omfattar delårsboksutslut för perioden januari - april, helårsprognos samt belyser viktiga händelser inom verksamheten.

Beslut

1. Delårsrapport 1 2020 för Kollektivtrafikförvaltningen godkänns.
2. Delårsrapport 1 översänds till regionstyrelsen som svar på regionstyrelsens begäran 2020-04-28 §120 punkt 3 avseende hur pandemin påverkar nämndens ekonomi och verksamhet.

§ 48 Kundkoll

Remissrundan av pris-, produkt- och zonutredningens rapport Kundkoll är nu avslutad, och de inkomna remissvaren har sammanställts och redovisas för nämnden. Förslag på processen framåt redovisas.

I ärendet yrkar

Gunnar Björnstad (M) yrkar på tillägg av att processen efter nämndens godkännande ska befästas och bekräftas av presidiet, samt att skrivningen om app ska förtydligas.

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden stöder Gunnar Björnstads yrkande.

Beslut

1. Det redovisade förslaget till fortsatt process för Kundkoll godkänns. Processen ska befästas och bekräftas av nämndens presidium. Skrivningen om app ska förtydligas.

§ 49 Trafikrambudget 2021

Förslag till trafikrambudget 2021 presenteras.

Beslut

1. Redovisat förslag till trafikrambudget för 2021 fastställs.

§ 50 Tågstopp i Västerås kommun

KTM200038

Bengt-Åke Nilsson (L) lämnade vid sammanträdet 2020-03-03 en fråga om tågstopp i Västerås kommun till nämnden. Frågan återremitterades vid sammanträdet 2020-04-16 § 37.

Inför nämndens sammanträde har frågan lyfts om att anhålla hos Trafikverket att utreda och införa tågstopp för UVEN-trafiken i Tillberga samt att inleda projektering av nytt tågstopp, Västerås Norra, i höjd med Finnsletten och Northvolts anläggning.

Kollektivtrafiken i Region Västmanland är till stor del uppbyggd kring tågtrafiken. Länet genomkorsas av sex banor med persontrafik vilka har uppehåll i länet;

Mälarbanan, UVEN, Svealandsbanan, Bergslagsbanan, Dalabanan samt Godsstråket genom Bergslagen.

Kollektivtrafikförvaltningen har sedan tidigare inom ramen för det strategiska dokumentet Trafikplan 2030 identifierat att ett tågstopp vid Tillberga ska utredas. Utredningstiden kan anpassas beroende av planer för att bygga nya bostäder och utveckla området. För Mälarbanan pekar Trafikplan 2030 inte ut något nytt potentiellt tågstopp; däremot anges ett långsiktigt restidsmål Stockholm-Västerås på 45 minuter med turtäthet på 15-minuterstrafik i peaktid.

UVEN-trafiken ingår i den upphandling som Mälardalstrafik genomför för närvarande (etapp 2) vilket innebär att trafiken är en del av Mälartåg och att Mälardalstrafik genom dess ägare styr trafikens omfattning. Trafiken på Mälarbanan drivs utifrån kommersiella villkor, vilket innebär att Region Västmanland har begränsat inflytande över trafikens utformning. Tillsammans med Region Uppsala och Region Stockholms län pågår dialog gällande målbild för framtida trafikupplägg under ledning av Mälardalstrafik.

Önskemål har förts fram från kommunalt håll om nya uppehåll med närhet till Västerås. Finnslätten har lyfts, framförallt gällande Mälarbanan, för att ta hänsyn till förväntad utökad arbetspendling i samband med att verksamheten i området utökas. Tillberga har också lyfts fram som nytt uppehåll på UVEN, delvis för att bidra till bättre pendlingsmöjligheter för boende i tätorten, men också då orten blivit en allt viktigare målpunkt för inpendling. Även väster om Västerås finns stora arbetsplats-områden varför ett nytt uppehåll lyfts upp även där. Här finns även Dingtuna i Västerås närhet att ta hänsyn till.

Utifrån beslut av Kollektivtrafiknämnden ska såväl Västmanlands trafikförsörjningsprogram samt Trafikplan 2030 revideras och fastställas under 2021. I samband med denna revidering är förvaltningens intention att, med konsultstöd, genomföra en analys avseende framtida stoppbild för tågtrafiken i Västmanland. Analysen avses genomföras med hänsyn tagen till såväl dagens uppehållsbild som de önskemål som finns gällande nya uppehåll. Exempel på frågor som är aktuella att belysas är hur respektive uppehåll påverkar körtider, tillförlitlighet, kapacitet och robusthet, vilken resandepotential som finns samt vilka effekter som uppehåll ger och kan ge som del i kollektivtrafiksystemet. Eventuella alternativa trafikeringsalternativ ska också beskrivas. Investeringar i infrastruktur är också frågor som har påverkan på regionens arbete med länstransportplan samt gemensamma prioriteringar inom ramen för En Bättre Sits, vilket behöver beaktas.

Förvaltningens rekommendation är därför att en grundlig analys genomförs enligt ovan om tågstoppbilden i Västmanland, i samband med revidering av trafikförsörjningsprogrammet, innan en eventuell dialog med Trafikverket sker i frågan.

Beslut

1. Initiativet om stoppbilden för tågtrafik i Västerås hanteras i samband med revideringen av trafikförsörjningsprogrammet och trafikplanen.

§ 51 Inkommen faktura från Surahammar

KTM200036

Vid nämndens sammanträde 2020-04-16 § 34 informerade Arne Andersson om en inkommen faktura från Surahammars kommun som bestridits. Nämnden beslutade att ärendet skulle återkopplas till nämnden.

De åtgärder som vidtagits i ärendet redovisas för nämnden.

Beslut

1. Redovisningen godkänns.

Reservation

Sven Fallgren (SD) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

Bilaga 1

Sven Fallgren (SD) lämnar följande anteckning till protokollet enligt bilaga:

"Regionen är skyldig att anordna resor inom regionen och mellan Regioner. Att KTF åsidosatt sina åtaganden å det allvarligaste är inte att betrakta som ringa utan ska betraktas som omfattande och allvarliga.

Då detta påtalats vid ett antal tillfällen och under många år gör förfarandet särskilt allvarligt och därför kan annat än ekonomisk ersättning inte komma på tal."

§ 52 Motion om värdighetsgaranti för regionens serviceresor

RV191418

Jenny Landernäs och Patrik Andrén, båda (M), föreslår i en motion inkommen 2019-08-19 att Region Västmanland utarbetar rutiner och riktlinjer för en regional värdighetsgaranti gällande den särskilda kollektivtrafiken i Västmanland.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2019-09-21 § 91 a).

Kollektivtrafiknämndens yttrande

Serviceresor är ett samlingsnamn för olika resor som är till för personer som har särskilda behov, så som färdtjänst, sjukresor och särskild skolskjuts. Serviceresor är ett komplement till den linjelagda kollektivtrafiken och kan utföras med särskilt anpassade fordon. Serviceresorna samordnas utifrån respektive huvudmans regelverk där exempelvis tidsjusteringar regleras och kan därav inte likställas med den allmänna trafiken.

För sjukresorna bär Region Västmanland hela ansvaret. Av tio kommuner i Västmanland är det två kommuner, Sala och Västerås, som lämnat över upphandling och planering av färdtjänst och särskild skolskjuts till Kollektivtrafikförvaltningen, Region Västmanland. Sala och Västerås kommun har även överfört myndighetsutövningen för färdtjänst till Kollektivtrafikförvaltningen. Kostnader, riktlinjer och regelverk för färdtjänst och särskild skolskjuts kvarstår i Västerås respektive Sala kommun. De övriga kommunerna i länet har hela ansvaret för sin färdtjänst och särskilda skolskjuts.

Under år 2019 genomfördes totalt 440 668 st resor inom färdtjänst, sjukresa och särskild skolskjuts inom Västmanlands län. Det inkom avvikelser motsvarande 0,2 % av dessa genomförda resor. I de befintliga avtal som Kollektivtrafikförvaltningen har tecknat med transportörerna för utförandet av serviceresor ställs tydliga krav på förarnas service, bemötande och kvalitet samt tidspassning bland mycket annat. Kring kraven finns kopplingar till viten om inte dessa efterlevs.

Inom ansvariga verksamheter för nämnda serviceresor finns reglementen, riktlinjer och rutiner som beskriver bestämmelserna utifrån lagens ramar. Utifrån lagstiftningen som berör ovannämnda serviceresor ställs inga krav på kompensationsmekanismer i samband med nämnda serviceresor.

Färdtjänst, sjukresor och särskild skolskjuts betalas helt eller delvis av samhället. Färdtjänsten utgår från färdtjänstlagen (1997:736) som är en transportlagstiftning. Rätten till sjukresor regleras i lagen om resekostnadsersättning vid sjukresor (1991:419). Särskild skolskjuts utgår från Skollagen (2010:800) och Skolskjutsförordningen (1970:340). I dessa reglementen, riktlinjer, rutiner och avtal som respektive nämnd beslutar om regleras krav på service, kvalité och bemötande.

Idén på en regional värdighetsgaranti för regionens serviceresor är god, men eftersom olika nämnder styr regelverk för närvarande och inte enbart utförs i Region Västmanlands regi är frågan svårhanterlig. Därav tillkommer frågor kring vem som ska bära ansvaret för kompensationsmekanismer vid uppkomsten av avvikelser samt vem som bär ansvaret för avvikelsernas uppkomst.

I ärendet yrkar

Jenny Landernäs (M) yrkar bifall till motionen.

Mikael Peterson (S) yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt beredningens förslag.

Beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Jenny Landernäs och Gunnar Björnstad, båda (M), samt Sven Fallgren (SD) reserverar sig till förmån för Jenny Landernäs yrkande.

§ 53 Nationellt biljettsystem

Regeringen har låtit utreda ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik, SOU 2020:25. Utredaren Gerhard Wennerströms uppdrag är nu slutfört, och hans slutbetänkande är överlämnat till infrastrukturminister Tomas Eneroth. Utredningen går nu ut på remiss. Utredningen föreslår att:

- Resenärer ska kunna resa med samma färdbevis, ett chip på ett kort, i en telefon eller kanske under huden, med regional kollektivtrafik, oavsett var i landet som resan

sker. Det är möjligt eftersom regionala kollektivtrafikmyndigheter ska ingå och kommersiella trafikföretag får ingå i biljettsystemet.

- Staten ska tillhandahålla en nationell digital infrastruktur som hanterar biljetter och ekonomisk avräkning mellan företag som ingår i systemet.
- Innovation ska främjas genom att alla regionala kollektivtrafikbiljetter ska finnas tillgängliga för tredje part som vill sälja mobilitetstjänster.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 54 Skrivelse från Svensk kollektivtrafik - dialog med infrastrukturministern

Ordförande informerar om att branschorganisationen Svensk Kollektivtrafik och ordförandena för samtliga Sveriges regionala kollektivtrafikmyndigheter i en debattartikel i Svenska Dagbladet 2020-04-29 efterfrågar en garanti om att samtliga merkostnader kopplat till kollektivtrafikens samhällsinsats i coronakrisen kompenseras av staten.

Länk till Svensk Kollektivtrafik om uppropet:
<http://www.svenskkollektivtrafik.se/aktuellt--debatt/nyheter/upprop-fran-kollektivtrafiken-i-hela-sverige/>

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 55 Revidering av reglemente för kollektivtrafiknämnden

RV200598

Bilaga 2

Reglementena för styrelsen och ett antal nämnder, däribland kollektivtrafiknämndens, föreslås ändras vid regionfullmäktiges sammanträde 2020-06-16. För kollektivtrafiknämndens del handlar det om kompletteringar om dels jäv, dels deltagande på distans vid nämndens sammanträden. Förslaget till ändrat reglemente redovisas muntligt. Förslaget till ändrat reglemente biläggs protokollet.

Beslut

1. Informationen noteras.

§ 56 Övriga frågor

- Tommy Levinsson och Arne Andersson informerar om att elbilar från och med 2020-06-01 måste ge ifrån sig särskilt ljud om de färdas långsammare än 30 kilometer per timme.
- Upphandlingen av särskild kollektivtrafik har avbrutits tillfälligt.

§ 57 Nämndinitiativ om sjukresor efter covid-19-pandemin

KTM200039

Bilaga 3 Jenny Landernäs och Gunnar Björnstad, båda (M), lämnar nämndinitiativ enligt bilaga.

Beslut

1. Beslut om handläggning av nämndinitiativet fattas vid sammanträdet 2020-09-22.

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2020-06-01

Tommy Levinsson
Ordförande

Jenny Landernäs
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla
2020-06-01 intygas:

Christina Ersson